

STATUT
TOWARZYSTWA
WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ
W KRAKOWIE,

obejmujący zarazem warunki ubezpieczeń w dziale ogniowym.

W KRAKOWIE,
NAKŁADEM TOWARZYSTWA.
W DRUKARNI «CZASU» FR. KLUCZYCKIEGO I SPÓŁKI,
pod zarządem Józefa Łakocińskiego.
1897.

TUTATZ

INTRODUCCIO

REVISIÓ DE LA BIBLIOTECA

DE LA CIUTAT DE BARCELONA

ANEXO A LA LEI DE 19 DE MARÇ DE 1977

31

2011-03-09

B2 57043
643076 III

C-2324

L. dr. 10. $15\frac{1}{2}$. 1897
800

ROZDZIAŁ I.

USTAWY ZASADNICZE.

§ 1. Towarzystwo ubezpieczeń od ognia, zawiązane przez dobrowolne stowarzyszenie się ziemian, ma na celu utworzyć pomiędzy pierwotnie stowarzyszonymi i wszystkimi, którzy później do niego przystąpili i przystąpią, wzajemne ubezpieczenie od szkód, jakie przez pożar na ubezpieczonych przedmiotach zrządzone będą.

Cel.

§ 2. Towarzystwo ma siedzibę w Krakowie, nosi nazwę: **Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie** i przyjmuje za godło św. Floryana, patrona od ognia.

Nazwa i godło Towarz.

§ 3. Towarzystwo jest prywatnem, działa jednak pod opieką Władz Rządowych; przystąpienie do niego jest dobrowolnem. Z natury swojej nie przyniesie stowarzyszonym zysku w gotowiznie, lecz tylko możliwą oszczędność w kosztach ubezpieczenia, która to oszczędność w myśl przepisów § 51 statutu z końcem każdego roku administracyjnego na korzyść Członków zarachowaną będzie.

Natura Towarzystwa.

Członkowie działu ogniowego nie są odpowiedzialni za wyniki z operacji w innych działach ubezpieczeń prowadzonych przez Dyрекcyę Towarzystwa.

Odębność działu ubezp. od ognia.

§ 4. Działanie Towarzystwa rozciąga się na Galicyę, Wielkie Ks. Krakowskie i Ks. Bukowińskie. Wolno także Towarzystwu przyjmować ubezpieczenia w innych krajach koronnych monarchii austriackiej i poza obrębem tejsze, a to pod zwykłemi albo specjalnie dla pojedynczych krajów ustanowionemi warunkami.

Zakres działania.

§ 5. Głównem przeznaczeniem Towarzystwa jest ubezpieczenie gospodarstw wiejskich, jednakże przyjmowanemi będą także ubezpieczenia w miastach, oraz ubezpieczenia fabryczne i przemysłowe, przy odpowiedniem zastosowaniu taryf, warunków ubezpieczeń i z uwzględnieniem niebezpieczeństwa takich przedmiotów.

Ubezpieczenia w miastach i ubezp. fabr. przemysłowe

§ 6. Wszelkie oszacowania, zaliczki, składki i wypłaty będą obliczane i uiszczane w walucie, w chwili przypadającego niszczania prawnie obowiązującej.

Waluta obowiązująca.

ROZDZIAŁ II.

Przedmiot i rodzaje ubezpieczenia.

§ 7. Przedmiotem ubezpieczenia jest wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, zniszczeniu lub uszkodzeniu przez ogień podlegający, z wyjątkami w § 11 oznaczonemi.

Przedmiot ubezpieczenia.

§ 8. Majątkiem nieruchomym są wszelkie budowle i takie przedmioty w budowlach, które stale z jakąkolwiek częścią budowli są połączone. Majątkiem ruchomym są takie przedmioty, które z miejsca na miejsce przenoszone być mogą.

Majątek ruchomy i nieruchomy.

Ubezpiecze-
nia odnośnie
do czasu.

§. 9 Ubezpieczenia są dwojakiego rodzaju pod względem trwania, a mianowicie: ciągłe i czasowe:

Ubezpieczenie nieruchomości może być tylko ciągłe, ubezpieczenie natomiast majątku ruchomego może być albo ciągłe albo czasowe.

Ubezpiecze-
nia ciągłe
nieruchomo-
ści i
ruchomości.

a) Ubezpieczenie nieruchomości lub ruchomości jest ciągłe, kiedy przystąpienie do Towarzystwa jest na czas nieograniczony, a wtedy przechodzi ono z roku na rok, dopóki odwołaniem nie będzie stosownie do przepisów niniejszego statutu (§ 56). Członek, ubezpieczający swój majątek sposobem ciągłym, nazywa się stałym Członkiem Towarzystwa.

Zmiany przy
ciągłym u-
bezpieczaniu
nieruchomo-
ści.

Jeżeli przed terminem expiracyi ubezpieczenia ciągłego *nieruchomości* zajdą zmiany w ubezpieczonych przedmiotach, winien o tem Członek zawiadomić Dyrekcję, a względnie podać zmienny wykaz.

Zmiany przy
ciągłym u-
bezpieczeniu
ruchomości.

Przy odnowieniu natomiast ubezpieczenia ciągłego *ruchomości* a w szczególności ziemiopłodów, towarów i produktów fabrycznych i przemysłowych, Towarzystwo poręcza ogólną wartość każdej kategorii przedmiotów ubezpieczeniem objętej, a to do wysokości sumy ubezpieczonej w każdej kategorii, bez względu na to, czy zapasy jednego rodzaju przedmiotów do pewnej kategorii należących w porównaniu do pierwotnej ilości zmniejszyły się, a zapasy innego rodzaju przedmiotów do tejże kategorii należących zwiększyły się.

Ubezpiecze-
nia ogółowo-
łączne.

Ubezpieczenie ciągłe ruchomości może być nie tylko łącznym (lit. A), ale i ogółowo-łącznym; to znaczy, że przedmioty ubezpieczone mogą być nie tylko z miejsca na miejsce przenoszone, ale także ilość i wartość przedmiotów ubezpieczonych może być w ciągu trwania ubezpieczenia zmieniana stosownie do potrzeby, ale tylko w granicach sumy ubezpieczonej w każdej kategorii przedmiotów.

Warunki ubezpieczenia ogółowo-łącznego ruchomości rolnych zawarte są w formularzach na ubezpieczenia ogółowo-łączne.

Ubezpiecze-
nie czasowe.

b) Ubezpieczenie jest czasowe, kiedy się rozciąga na pewną liczbę miesięcy, w wykazie wymienioną.

Każde odnowienie ubezpieczenia czasowego może być tylko na żądanie Członka uskutecznione i musi być w takim razie, o ile w przedmiotach ubezpieczonych zaszły zmiany, nowy wykaz podany.

Warunki i przepisy ubezpieczenia czasowego ruchomości, objęte są rozdziałem IX statutu.

Ubezpiecze-
nie majątku
ruchomego
odnośnie do
miejsc.
Ubezpiecze-
nie łączne.

Ubezpieczenie majątku ruchomego może też być dwojakie ze względu na miejscowość, w której się znajduje przedmiot ubezpieczony, a mianowicie: łączne, albo oddzielne.

A) Ubezpieczenie ruchomości jest łączne, jeżeli ma być obowiązującym w każdym budynku i każdym miejscu składu, w obrębie wyraźnie wskazanej lub wskazanych realności (folwarku lub folwarków, osady, lub osad i t. p.).

Ubezpieczenie ruchomości może być łącznem bez względu na to, czy jest czasowe czy ciągłe.

- B) Ubezpieczenie ruchomości jest oddzielne, jeżeli oznaczonym jest wyraźnie budynek lub miejsce składu, w którym przedmiot za ubezpieczony ma się uważać. W takim razie za przeniesieniem przedmiotu do innego budynku obowiązany jest ubezpieczony postąpić wedle przepisu § 26 statutu, który także w wypadku pogorzezi będzie zastosowany.

Ubezpieczenie oddzielne.

Ubezpieczenie majątku ruchomego jest wreszcie dwojakie pod względem niezmiennej lub zmiennej wartości do ubezpieczenia podanej, i odnośnie do tego jest niezmiennem lub zmiennem.

Ubezpieczenie odnośnie do wartości.

- a) Jeżeli wartość przedmiotów ruchomych przez cały ciąg trwania ubezpieczenia pozostaje ta sama, wtedy ubezpieczenie jest niezmiennem;
 β) Jest zaś zmiennem, jeżeli ilość lub wartość zabezpieczonych przedmiotów ma ulegać zmianom w ciągu trwania ubezpieczenia. W takim razie należy w wykazie wyszczególnić, czy i jaka ilość i wartość ruchomości ma przybywać lub ubywać w czasie trwania ubezpieczenia.

Ubezpieczenie niezmiennem ruchomości.
 Ubezpieczenie zmienne ruchomości.

§ 10. Wolno jest ubezpieczać majątek ruchomy lub nieruchomy całkowicie albo częściowo, z tem jednak zastrzeżeniem, że tylko wyraźnie wymienione części składowe jakiegos przedmiotu, a nie uszkodzenie tychże ubezpieczone być mogą.

Całkowite lub częściowe ubezpieczenie.

Jeżeli przedmiot składa się z niektórych części ogniotrwałych, można takowe wyłączyć, a wszystkie lub pojedyncze części spaleni podlegające ubezpieczyć. W tych razach opis do ubezpieczenia podanych części przedmiotu (n. p. dachu, drzwi, okien, gzymsów, pieców, kuchni, kominów, tynku, tapet, malowania i t. p.), musi być tak dokładnie zrobionym, aby co do rozciągłości zabezpieczenia żadna wątpliwość zachodzić nie mogła. Jeżeli nie są wyraźnie wymienione pojedyncze części ubezpieczyć się mające przedmiotu ruchomego lub nieruchomego, natenczas cały przedmiot za ubezpieczony się uważa, z wyjątkiem wszakże murów fundamentowych i piwnicznych przy budynkach.

§ 11. Od ubezpieczenia są wyłączone:

- a) Fabryki prochu strzelniczego, dynamitu i t. p. materij wybuchowych;
 b) Gotowe pieniądze, wszelkiego rodzaju obligi i dokumenta.

Przedmioty wyłączone od ubezpieczenia.

Złoto i srebro w sztabach i wyrobach, kosztowności i zegarki, koronki, obrazy i dzieła sztuki, perły i drogie kamienie mogą być wyjątkowo ubezpieczone, ale w takim razie muszą być wyraźnie w wykazie i w policy wyszczególnione.

Ubezpieczenie pod specjalnymi warunkami.

Przedmioty natomiast, którym upodobanie nadzwyczajną wartość nadaje, tylko w takim razie ubezpieczone są w tej nadzwyczajnej wartości, jeżeli jako takie zostały w wykazie deklarowane i jako takie do ubezpieczenia przyjęte i w policy wymienione.

Wolno również Dyrekcyi przyjmować ubezpieczenia pod specjalnymi w porozumieniu z Radą Nadzorczą ustanowionymi warunkami.

Dyrekcya ma w każdym razie prawo wyłączyć od ubezpieczenia wszelkie pojedyncze przedmioty, tak ruchome jak i nieruchome, a nawet całe miejscowości z powodu szczególnego niebezpieczeństwa lub z przyczyn, jakie za odpowiednie pomyśl-

Wyłączenie od ubezpieczenia i wypowiedzenie ubezpieczenia.

ności Towarzystwa uzna, lub też już ubezpieczone przedmioty od dalszego ubezpieczenia wyłączyć, t. j. wypowiedzieć ubezpieczenie w wypadkach przewidzianych § 26 (ust. 1 i 3). Wreszcie Dyrekcya ma prawo rozwiązać zupełnie stosunek z ubezpieczonym, lecz powinna w tym ostatnim wypadku ubezpieczonego zawiadomić o tem na trzy miesiące naprzód.

Jeżeli się jednak Dyrekcya przekona, że w opisie lub wartości przedmiotów zabezpieczonych zostały zrobione niezgodne z rzeczywistością podania, może być ubezpieczenie niezwłocznie za zwrotem zaliczki za czas nieubiegły zniesionem.

ROZDZIAŁ III.

Przystępowanie do Towarzystwa i ogólne obowiązki Członków.

Przystępowanie do Towarzystwa.

§ 12. Wolno jest każdego czasu przystąpić do Towarzystwa. Przystępujący składa lub przesyła wykaz swój, bądź osobiście, bądź przez umocowanego z zachowaniem odpowiednich przepisów §§ 13, 14 i 15 statutu.

Ubezpieczenie własności korporacyjnych.

§ 13. Przy ubezpieczeniu budynków instytucyjnych, korporacyjnych, funduszy, rządowych, gminnych, przyjmuje zobowiązania i nabywa praw wobec Towarzystwa władza lub osoba do zastępstwa ustawami powołana; w każdym zaś innym razie ta osoba, której kosztem i staraniem odbudowanie przedmiotu zniszczonego lub uszkodzonego uskutecznione być winno. Jeżeli obowiązek ten na kilku osobach wspólnie ciąży, wolno wszystkim w porozumieniu się przez jednego, lub też każdemu z osobna swoją część ubezpieczyć.

Przystępowanie osób nie będących właścicielami.

§ 14. Osoby nie będące właścicielami ubezpieczyć się mających przedmiotów, powinny udowodnić prawo przystępowania do Towarzystwa i w razie pogorzeł odbierania wypłat do rąk swoich kontraktem, albo sądowym dekretem lub prawem zarządzeniem.

Przystępowanie częściowców właścicieli.

§ 15. Jeżeli przedmiot ubezpieczenia należy do kilku właścicieli, w takim razie każdy z nich ma prawo ubezpieczyć swoją część, oznaczając takową najdokładniej, chociażby drudzy ze swemi częściami do ubezpieczenia nie przystąpili.

Obowiązki przystępujących.

§ 16. Każdy przystępujący do tego Towarzystwa obowiązany jest:

a) Podpisać wykaz na ubezpieczenie. Złożenie zadatku na zaliczkę ma tę samą ważność jak podpisanie wykazu.

Mocą tego wykazu, w którym przedmioty podane do ubezpieczenia, ich zgodne z prawdą opisanie i wartości zamieszczone być powinny, a względnie przez złożenie zadatku na zaliczkę, przyjmuje przystępujący obowiązek podania się wszystkim przepisom, objętym w niniejszym statucie.

b) Uiszczyć zaliczkę za czas ubezpieczenia na niego przypaść mającą, oraz uiszczać następnie zaliczkę płatną w terminach odnowienia ubezpieczenia.

c) Uiszczyć opłatę na fundusz rezerwowy stosownie do § 70.

§ 17. Wykaz w powyższy sposób sporządzony, będzie przesłany Dyrekcyi, a względnie dotyczącej Reprezentacyi. Wyszczególnione zaś w § 16 opłaty uiszczone być mają do kasy Dyrekcyi w Krakowie lub do rąk wskazanych na ten cel osób.

Sposób przystępowania i początek ubezpieczenia.

Gdyby wykaz był niedokładny, rozpocząć się może ubezpieczenie tego przedmiotu, co do którego niedokładność zachodziła, dopiero po sprostowaniu niedokładności. Jeżeli Dyrekcyja lub jej Reprezentacyja po nadejściu wykazu nie odmówi przyjęcia ubezpieczenia w przeciągu 24 godzin listem rekomendowanym na ręce tej osoby, przez którą wykaz do Dyrekcyi lub Reprezentacyi przesłany został, lub nie zażąda wyjaśnienia zachodzących niedokładności, wtedy ubezpieczenie zacznie się od pierwszej 12-ej godziny południowej po nadejściu wykazu do Dyrekcyi lub jej Reprezentacyi, o ile przepisy § 16 dopełnione i o ile żadne inne zastrzeżenia w świadectwie (policy) zrobione nie zostały.

§ 18. Każdemu przystępującemu obliczoną będzie zaliczka, na niego przypadająca, według taryfy przez Dyrekcyę stosownie do § 54 ustanowionej, jako też należność na fundusz rezerwowy (§ 70) i należność stemplowa.

Zaliczka na składkę.

§ 19. Przy ubezpieczeniu zbioru w snopach i ziarnie i przy ubezpieczeniu paszy, powinny być rejestra przychodu i rozchodu, a przy ubezpieczeniu towarów i produktów przemysłowych lub fabrycznych księgi handlowe stosownie do przepisów ustawy handlowej w największym porządku i z najściślejszą dokładnością prowadzone.

Rejestra zboża i paszy i księgi handlowe.

Przy ubezpieczeniach ogółowo-łącznych muszą być rejestra gospodarcze oparowane.

§ 20. Nie wolno jest jednocześnie przedmiotu ani w całości, ani częściowo ubezpieczać w tem i innym jeszcze Towarzystwie krajowym lub zagranicznym bez przyzwolenia Dyrekcyi. Niedopełniający przepisów tego paragrafu traci wszelkie prawa w Towarzystwie (§ 30 lit. c. i 31 lit. c.).

Ubezpieczenie równoczesne w innych Towarzystwach.

Jeżeli jednak Towarzystwo nie przyjmie całej wartości jakiego przedmiotu, wtedy nadwyżkę można zabezpieczyć w innym Towarzystwie za wyraźnem przyzwoleniem Dyrekcyi, która powinna żądającemu tego przyzwolenia dać odpowiedź w przeciągu dni trzech po otrzymaniu takiego żądania. Jeżeli w tym przeciągu czasu odpowiedź wysłana nie zostanie, czego dowodem będzie nadanie listu rekomendowanego pod adresem dotyczącym, podający przez to samo nabywa prawa do wspomnianego ubezpieczenia się.

§ 21. Przystępujący do Towarzystwa, otrzyma od Dyrekcyi w dowód przyjęcia świadectwo ubezpieczenia (*polizza*).

Świadectwo ubezpieczenia.

W tem świadectwie wymienione będą: krótki ale wyraźny i dokładny opis ubezpieczonych przedmiotów, suma ubezpieczona, wysokość zaliczki według taryfy, czas trwania ubezpieczenia, ewentualnie specjalne warunki, pod którymi dotyczące ubezpieczenie dokonaniem zostało i wyciąg ze statutów Towarzystwa, obejmujący prawa i obowiązki stowarzyszonych, wskutek czego nie może ubezpieczony w żadnym wypadku usprawiedliwiać się nieznajomością warunków ubezpieczeń.

Poświadczenie odnowienia ubezpieczenia (*kwit prolongacyjny*) ma taką samą moc obowiązującą jak pierwotna polica.

ROZDZIAŁ IV.

Oszacowanie i opisanie przedmiotów do ubezpieczenia podanych.

Opis i ozna-
czenie warto-
ści przedmio-
tów.

§ 22. Przystępujący sam oznacza wartość przedmiotów, które w Towarzystwie ubezpiecza i opisanie ich podaje. Opisanie powinno być ściśle zgodne z rzeczywistością (§ 11 ustęp ostatni i § 30 lit. a), a podana wartość nie powinna w żadnym razie przenosić wartości rzeczywistej.

Wyjątek w tej mierze stanowią przedmioty, którym upodobanie nadzwyczajną wartość nadaje (§ 11 statutu ustęp 5).

Budynki podane do ubezpieczenia, jakoteż te zabudowania, w których mają być ubezpieczone ruchomości, powinny być dokładnie opisane co do materiału budowy, konstrukcyi kominów, przeznaczenia i sąsiedztwa położonego w promieniu 20 metrów od tych budynków z wyjaśnieniem wszelkich okoliczności, zwiększających niebezpieczeństwo pożaru. Na wszystkie pytania umieszczone w wykazie, albo dodatkowo przez Dyrekcyę postawione, winien ubezpieczony udzielić dokładną i z prawdą zgodną odpowiedź.

W razie ubezpieczenia kilku stykających się ze sobą budynków opisanie ich i oszacowanie każdego szczegółowo ma być jak najdokładniejsze. Tak opisanie jak i wartość mogą uleść każdej chwili sprawdzeniu.

Niemniej maszyny i urządzenia fabryczne, oraz przedmioty wszelkie ruchome do ubezpieczenia czasowego podane, powinny być szczegółowo wymienione i opisane tak pod względem ilości, jak pod względem gatunku i wartości.

Przy ubezpieczeniach natomiast ciągłych lub ogółowo-łącznych ruchomości, towarów, ziemiopłodów i inwentarzy żywych (§ 9 lit. a), mogą być podane do ubezpieczenia ogółowe sumy wartości pojedynczych gatunków lub kategorii przedmiotów.

Podwyższe-
nie wartości
zabezpieczo-
nej.

§ 23. Wartość przedmiotów podana do ubezpieczenia niższa jak rzeczywista może być z zastosowaniem się do przepisów statutu każdego czasu podwyższoną i w takim razie otrzyma Członek dodatkowe świadectwo ubezpieczenia.

Sprawdzenie
opisu i osza-
cowania.

§ 24. Delegat otrzymuje odpis wykazu przesłanego do Dyrekcyi i sprawdza, o ile tego uzna potrzebę, opisy i oszacowania.

Spis.

§ 25. Dyrekcyja utrzymywać będzie spis wszystkich w każdej miejscowości w Towarzystwie ubezpieczonych przedmiotów, do którego zaciąganiem będzie każde dokonane ubezpieczenie.

Donoszenie
o zmianach
zaszłych
w przed-
miocie.

§ 26. O każdej zmianie, przez którą niebezpieczeństwo ognia oczywiście zwiększonym zostało, oraz o zmianach co do miejsca pomieszczenia przedmiotu (o ile ubezpieczenie ruchomości nie jest łączne, lub ogółowo-łączne), powinien ubezpieczony donieść Dyrekcyi Towarzystwa jak najspieszniej, a najpóźniej w przeciągu dni 30, oraz zapłacić dodatek do zaliczki, jaki wskutek zwiększonego niebezpieczeństwa przyspaść na niego może. W tych wypadkach wolno Dyrekcyi znieść ubezpieczenie za 14-dniowem wypowiedzeniem i za zwrotem zaliczki za czas nieubiegły. Gdyby ubezpieczony w przeciągu

30 dni nie zawiadomił Dyrekeyi o zaszłych zmianach, a pożar wynikł po upływie tych dni trzydziestu, natenczas ubezpieczenie dokonane na podstawie pierwotnego wykazu staje się nieważnem.

Jeżeli zaś pożar wyniknie w przeciągu dni 30 od chwili zwiększonego niebezpieczeństwa, to pomimo niedoniesienia o zwiększonym niebezpieczeństwie, wynagrodzenie przyznane być może, ale tylko w tym stosunku, w jakim była stopa pierwotnie wymierzonej zaliczki do tej stopy zaliczki, która miała być uiszczoną z powodu zwiększonego niebezpieczeństwa.

Przy przejściu ubezpieczonych nieruchomości w inne ręce, wyjąwszy wszakże w drodze spadkowej, oraz przy wydzierżawieniu ubezpieczonych przedmiotów winien pierwotnie ubezpieczony zawiadomić swego następcę o istniejącem ubezpieczeniu i niezwłocznie przesłać Dyrekeyi doniesienie o zmianie własności, względnie o wydzierżawieniu takowej. Przy zmianie właściciela lub wydzierżawieniu przedmiotów ubezpieczonych służy Dyrekeyi prawo wypowiedzenia ubezpieczenia na 14 dni naprzód za zwrotem zaliczki za czas jeszcze nieubiegły.

Donoszenie
o zmianie
właściciela.

Nowy posiadacz ma w przeciągu 14 dni od objęcia w posiadanie oświadczyć, czy chce lub niechce pozostać w Towarzystwie, w przeciwnym razie ubezpieczenie ustaje, wyjąwszy w tych wypadkach, w których na nieruchomości ubezpieczonej ciąży pożyczka hipoteczna na akcie ubezpieczenia na żądanie wierzyciela zanotowana (§ 49 ust. 2).

ROZDZIAŁ V.

Obowiązki Towarzystwa co do wypłaty wynagrodzeń.

§ 27. Towarzystwo wypłaca w myśl przepisów niniejszego statutu w razie zdarzonego pożaru wynagrodzenie za rzeczywistą szkodę zrządzoną w ubezpieczonym przedmiocie, bez względu, czy pożar powstał wskutek przypadku lub przyrodzonych zjawisk (np. od pioruna), czy wskutek nieostrożności lub z winy osoby nie będącej właścicielem majątku ubezpieczonego, nareszcie bez względu, czy poniesiona szkoda pochodzi od ognia, czy od zawalenia się sąsiedniego budynku pożarem objętego, czy od działania narzędzi do gaszenia i ratunku użytych.

Nawet wtedy, kiedy szkoda powstała wskutek piorunu bez wzniesienia pożaru, wskutek rozebrania, zburzenia, lub wyłomu zrobionego dla powstrzymania płomieni, takowa uważana będzie za szkodę przez ogień zrządzoną. We wszystkich tych wypadkach Towarzystwo wynagradza rzeczywistą szkodę w myśl § 28 statutu; nie wynagradza zaś strat pochodzących z czasowej niemożności użycia przedmiotu lub wynikłych z przyczyn niebędących w bezpośrednim związku z wydarzonym pożarem.

Szkody pod-
legające
wynagrodze-
niu.

Szkody wynikające wskutek eksplozji gazu świetlanego, aparatów parowych, w przedsiębiorstwach przemysłowych i fabrycznych, lub wskutek eksplozji pyłu mącznego w młynach, albo w ogóle innych materij eksplodujących, w takim tylko razie wynagrodzone będą, jeżeli ubezpieczenie rozciągało się wyraźnie na szkody tego rodzaju.

Całkowite
wynagrodze-
nie.

§ 28. Przy zupełnem zniszczeniu przedmiotu ubezpieczonego suma zabezpieczona będzie wypłacona całkowicie, jeżeli szkoda poniesiona równa się tej sumie lub ją przewyższa. Jeżeli z pewnością zbadać można, iż szkoda jest mniejsza od zabezpieczonej sumy, wtedy wynagradza się tylko wartość rzeczywiście poniesionej szkody z potrąceniem wszakże centów przy wynagrodzeniach przewyższających 20 złr. w. a.

Stosunkowe
wynagrodze-
nie.

Jeżeli wartość rzeczywista przedmiotów jest wyższą niż suma zabezpieczona, a częściowa w nich tylko zaszła szkoda, nately wynagradza Towarzystwo zaszłą szkodę w tym tylko stosunku do istotnie poniesionej szkody, w jakim jest suma zabezpieczona do rzeczywistej wartości ubezpieczonych przedmiotów. Reszta wartości tej uważaną będzie za zabezpieczoną przez samego właściciela, który stosownie do tego część szkody ponosić musi.

Przy ubezpieczeniu z przyzwoleniem Dyrekcyi jednego i tego samego przedmiotu w kilku Towarzystwach, uczestniczy Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w wynagrodzeniu szkody w tym stosunku, w jakim pozostaje suma ubezpieczona w tem Towarzystwie do ogólnej sumy ubezpieczonej z uwzględnieniem wszakże przepisów ustępu drugiego niniejszego paragrafu.

W żadnym razie wynagrodzenie za przedmioty podpadłe pogorzeli nie może przenosić kosztów sprawienia przedmiotów nowych, w tych samych co poprzednio będących warunkach a to na zasadzie iż ubezpieczenie nie może być nigdy dla ubezpieczonego przedmiotem zysku.

Zwrot wy-
datków
użytych na
ratowanie.

§ 29. Towarzystwo nakłada na ubezpieczonego obowiązek ratowania ubezpieczonych przedmiotów przy wybuchu i podczas trwania pożaru, oraz obowiązek chronienia uratowanych przedmiotów przed dalszą stratą po ugaszeniu pożaru i obowiązuje się do zwrotu słusznych dowodnie wykazanych wydatków, poniesionych przez ubezpieczonego na ratowanie, jednakże najwyżej do sumy wartości ubezpieczonej uratowanych przedmiotów.

Powody do
odmowy
wynagrodze-
nia.

§ 30. Dyrekcyja nie może przyznać wynagrodzenia, gdy pogorzel nastąpiła przed chwilą ubezpieczenia w § 17 oznaczoną, lub po ustaniu ubezpieczenia (§ 56).

Dyrekcyja ma prawo do odmówienia wynagrodzenia:

- a) Jeżeli ubezpieczający w podaniu o ubezpieczenie lub przy likwidacyi szkody popełnił rozmyślną nierzetelność, bądź co do opisu, bądź też co do jakości, ilości lub wartości do ubezpieczenia podanych przedmiotów.
- b) Jeżeli o zmianach wzmagających niebezpieczeństwo, a w ciągu ubezpieczenia zaszłych, Dyrekcyja nie otrzymała od ubezpieczonego w przepisany terminie zawiadomienia, również jeżeli o zmianie właściciela lub o wydzierżawieniu zabezpieczonego przedmiotu Dyrekcyja nie została zawiadomiona (§ 26).
- c) Jeżeli przedmiot pogorzał był jednocześnie w innem Towarzystwie ubezpieczonym, bez zachowania przepisów § 20. Gdyby ubezpieczony zataił przy likwidacyi szkody, że przedmiot zgorzał był jednocześnie w całości lub częściowo w innem Towarzystwie ubezpieczony i wskutek zatajenia tego otrzymał wynagrodzenie od Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, obowiązany będzie do zwrotu tego niesłusznie otrzymanego wynagrodzenia.

- d) Jeżeli ubezpieczony podał w złożonym przez siebie wykazie cudze przedmioty za własne.
- e) Jeżeli ubezpieczony, lub w jego imieniu działający nie czyni o zaszłej pogorzeeli doniesienia w terminie § 35 określonym.
- f) Jeżeli ubezpieczony nie baczył na przepisy policyi ogniowej i dopuścił się rażącej nieostrożności i niedbałości, lub też jeżeli będąc osobiście na miejscu pogorzeeli, ratunkowi przeszkadzał.

§ 31. Ubezpieczony traci wszelkie prawo do wynagrodzenia:

- a) Jeżeli podpaleniem swej własności lub innym sposobem dopuścił się podstępny lub oszustwa na szkodę Towarzystwa i o tem prawnie przekonany został.
- b) Jeżeli uratowane przedmioty rozmyślnie ukrył i takowe do wynagrodzenia podał.
- c) Jeżeli przy podaniu wykazu na ubezpieczenie rozmyślnie zataił, że te same przedmioty ubezpieczone są w innym Towarzystwie.

Utrata prawa do wynagrodzenia.

§ 32. Jeżeli ogień podłożony został przez samego właściciela lub z jego namowy, Towarzystwo nie tylko żadnego nie wypłaci wynagrodzenia winowajcy, ale ma prawo na nim poszukiwać zwrotu wszystkich z pożaru wynikłych szkód i poniesionych wydatków. W wypadkach tego rodzaju zostają wszakże prawa wierzycieli hipotecznych w myśl (§ 49 ust. 2) statutu zawarowane.

Jeżeli przedmiot ubezpieczony należy do kilku osób, a pożar powstał z woli lub winy którego ze współwłaścicieli, wtedy wynagrodzenie wypłaconem będzie innym współwłaścicielom, o ile z częściami swemi byli ubezpieczeni i o ile nie zachodzi u nich żadna okoliczność, odcinająca prawo do wynagrodzenia.

§ 33. Jeżeli pożar powstał ze sprawy lub z winy osoby obcej nie samego właściciela, Towarzystwo po wypłaceniu poszkodowanemu przypadającego wynagrodzenia stosownie do przepisów rozdziałem VII objętych, wstępuje w jego prawa z wyłożoną na wynagrodzenie sumą, niemniej z wszelkimi przy tem poniesionymi wydatkami.

Regres do sprawy pożaru.

Ubezpieczony obowiązany jest w tym przypadku złożyć Dyrekcyi akt odstąpienia praw swoich do poszukiwania na winowajcy wynagrodzenia aż do wysokości sumy, której zwrotu Towarzystwo domagać się będzie.

Jeżeliby wszakże pożarem dotknięty Członek Towarzystwa wołał dochodzić swego prawa wyłącznie na sprawcy szkody, nately winien złożyć Dyrekcyi akt zrzeczenia się przypadającego mu od Towarzystwa wynagrodzenia, sporządzony stosownie do przepisów ustawy.

§ 34. Towarzystwo nie jest obowiązane do wynagrodzenia szkód ogólnych zrzadzonych przez wojny i rozruchy krajowe. Gdyby jednak fundusz rezerwowy przewyższał 1% ogólnej sumy wartości zabezpieczonych przez Członków Towarzystwa, Dyrekcyja za znieśieniem się z Radą Nadzorcą po zamknięciu rachunków rocznych i po zapłaceniu szkód zwyczajnych, mieć będzie prawo użycia tej przewyżki na wynagrodzenie poszkodowanych wskutek wypadków wyżej wymienionych (o ileby nie mieli praw do wynagrodzenia zkadinał), rozdzielając tę przewyżkę stosunkowo do zabezpieczonych i uszkodzonych wartości.

Wynagrodzenie za szkody zrzadzone przez wojny i rozruchy krajowe.

ROZDZIAŁ VI.

Postępowanie po wydarzonej pogorzel. Dochodzenie szkody.

Obowiązki
ubezpieczo-
nych
po pogorzel.
Uwiedomie-
nie Dyrekcyi
i Delegata.

§ 35. W razie wydarzonej pogorzel właściciel ubezpieczony, lub jego zastępca obowiązany jest:

- a) Zaraz po ugaszeniu pożaru, względnie po otrzymaniu wiadomości o pożarze, a najpóźniej w terminie dni trzech uwiadomić na piśmie o zaszłym wypadku najbliższego Delegata i Dyrekcyę, a względnie Reprezentacyę, wymieniając godzinę wybuchu pożaru, najważniejsze jego okoliczności, zniszczone, uszkodzone i wyratowane przedmioty ubezpieczenia, oraz w miarę możności przybliżoną ogółową cyfrę poniesionej szkody. Nieumiejący pisać, poprzestać mogą na ustnem zawiadomieniu najbliższego Agenta w obecności dwóch świadków.

Jeżeli pożarem zostały dotknięte ruchome przedmioty, winien nadto poszkodowany w przeciągu dalszych pięciu dni podać Dyrekcyi na jej żądanie dokładny spis przedmiotów tak zabezpieczonych jak niezabezpieczonych, które się znajdowały na pogorzelisku w chwili pogorzel i udzielić wszelkich zażądanych przez Dyrekcyę wyjaśnień.

- b) Zostawić pogorzelisko w stanie, w jakim było w chwili ugaszenia ognia i zaprzestania ratunku, nie nie uprzątając i z miejsca nie usuwając. Gdyby jakie uprzątnięcie było koniecznem, winien ubezpieczony lub jego zastępca donieść Delegatowi, jaką zmianę w stanie rzeczy zaprowadza i wytłómaczyć powody, dla których to czyni.

- c) Uwiadomić w terminie wyżej w ustępie a) oznaczonym o zaszłym wypadku właściwą c. k. władzę lub urząd gminny, żądając dochodzenia przyczyny pożaru.

Zmiany
w stanie po-
gorzeliska.

Uwiadomie-
nie władzy.

Czynności
Delegata.

Przypadek
zwłoki ze
strony
Delegata.

Zesłanie
przez Dyrek-
cyę urzędni-
ka umocowa-
nego.

§ 36. Po otrzymaniu zawiadomienia Dyrekcyą zaprosi Delegata lub wyszłego urzędnika (§ 38) w jak najkrótszym czasie do przeprowadzenia likwidacyi.

§ 37. W razie gdyby zaproszony przez Dyrekcyę Delegat w przeciągu 14 dni likwidacyi nie przeprowadził, ma poszkodowany prawo odwołać się do Dyrekcyi, która możliwie najspieszniej komu innemu czynność likwidacyjną poleci.

§ 38. Dyrekcyi w każdym przypadku po odebraniu wiadomości o wydarzonej pogorzel służy prawo zesłać na miejsce urzędnika, od siebie umocowanego do przeprowadzenia czynności likwidacyjnej.

§ 39. Urzędnik od Dyrekcyi umocowany winien uwiadomić o swem przybyciu Delegata, w którego obrebie dotycząca miejscowość jest położoną i pod jego przewodnictwem akt likwidacyjny sporządzić, stosując się do statutu i przepisów danych w tym względzie przez Dyrekcyę. Delegat, a w nieobecności tegoż urzędnik umocowany od Dyrekcyi, zaprasza na asesorów jednego lub dwóch Członków Towarzystwa. W razie potrzeby wezwani będą też znawcy. Ubezpieczonemu służy również prawo wskazania znawcy, który może być obecnym przy likwidacyi.

Delegat, urzędnik wysłany od Dyrekcyi, zaproszeni Członkowie Towarzystwa, a w danych razach wezwani znawcy składają Komisję likwidacyjną, która czynność swoją odbywa protokółarnie.

Komisya
likwidacyjna.

§ 40. Przeprowadzającym czynność likwidacyjną służy prawo przy szacowaniu i obliczaniu szkody zażądać wszelkich wyjaśnień co do wysokości szkody i przyczyny pożaru, oraz przedłożenia rejestrów, rachunków, ksiąg, lub innych alegatów, odnoszących się do czynności likwidacyjnej. Poszkodowany obowiązany jest na każdokrotne żądanie do sumiennego udzielenia wyjaśnień, oraz do złożenia potrzebnych dowodów, o ile takowe bezpośrednio przez samego poszkodowanego, albo za jego wpływem dostarczone być mogą.

Zasięgnięcie
dowodów
i wyjaśnień.

§ 41. Delegat, równie jak urzędnik od Dyrekcyi umocowany, mają obowiązek przy sprawdzaniu i dochodzeniu szkody wzywać świadków i słuchać protokółarnie zeznań przez nich, jakoteż przez poszkodowanego lub jego zastępcę składanych.

Przesłuchanie
świadków.

§ 42. Do czynności likwidacyjnej potrzeba:

Uzasadnienie
likwidacyi.

- a) Oszacować przedmioty zniszczone lub uszkodzone na zasadzie cen targowych a względnie fabrycznych, cen robocizny i ceny materyałów budowlanych z uwzględnieniem miejscowości i stanu przedmiotu w chwili wybuchu pożaru, obliczając wszystko na wartość pieniężną. Przy oznaczeniu tej wartości należy uwzględnić, czy i o ile przedmioty pogorzałe lub uszkodzone straciły przed pogorzelą na pierwotnej swej wartości przez wiek, zużycie, modę, zmianę systemu itp. oraz przez zaprzestanie ruchu w fabrykach lub zakładach przemysłowych.
- b) Przy oszacowaniu szkody w ruchomościach sprawdzić, czy przed wybuchem pożaru pewna część przedmiotów ubezpieczonych nie została przeniesioną lub zużytą bądź przez sprzedaż, bądź przez czas, bądź obróconą na własną potrzebę i t. p.
- c) Przy częściowem uszkodzeniu stracić wartość pozostałych części ubezpieczonego przedmiotu z sumy całkowitej szacunkowej, wypłacić się mającej.

§ 43. Akt likwidacyi obejmować powinien:

Co akt likwidacyi
ma obejmować?

- a) Oznaczenie dokładne przedmiotu w odniesieniu się do świadectwa ubezpieczenia, z wymienieniem, czy poszkodowany był właścicielem przedmiotu (§ 14), czy nie znajduje się w żadnym z przypadków pociągających za sobą utratę prawa do wynagrodzenia, i z dodatkiem, czy nie zachodzą okoliczności, w których Dyrekcyja miałaby prawo do odmówienia wynagrodzenia (§ 30 i 31).
- b) Skonstatowanie, czy opis przedmiotów w wykazie był zgodny z rzeczywistością.
- c) Skonstatowanie ewentualne, czy warunki specjalne w policy umieszczone, były przestrzegane.
- d) Oznaczenie dokładne przyczyny pożaru, dnia i godziny, w których pogorzel nastąpiła.
- e) Oznaczenie dokładne wartości ubezpieczonego przedmiotu w chwili pogorzeli.
- f) Oznaczenie wartości ocalonych części przedmiotu.
- g) Obliczenie szkody.

h) Protokół ma zawierać wreszcie wyjaśnienie, czy nieruchomości nie są obciążone długiem hipotecznym i czy właściciel obowiązuje się nieruchomością spaloną odbudować.

Zamknięcie
aktu
likwidacji.

§ 44. Akt likwidacji po ukończeniu ma być przeczytany stronie, a gdy też poprzestaje na zrobionem obliczeniu, ma być z tem jej oświadczeniem przez nią podpisany. Jeżeli zaś poszkodowany (strona) czyni przeciw likwidacji zarzuty, winien takowe do protokołu podyktować z dokładnem określeniem powodów i żądań.

Każdy z Członków komisji likwidacyjnej ma również prawo zdanie swoje szczegółowo do protokołu zapisać.

Zatwierdzenie
Dyrekcji.

§ 45. Opatrzony podpisami i oświadczeniami akt likwidacji odesłany będzie do Dyrekcji, która go po ewentualnem sprostowaniu obliczeń zatwierdza i o decyzji swojej poszkodowanego zawiadamia; lub też jeżeli zachodzą ważne powody, nowe sprawdzenie i przeprowadzenie czynności likwidacyjnej zarządzi, co wszakże nie później jak w 14 dni po odebraniu aktu Dyrekcya uczynić powinna.

Sąd
polubowny.

§ 46. Jeżeli strona, która wedle § 56 statutu ustępu 2-go i 4-go nie straciła prawa do wynagrodzenia, z postanowienia Dyrekcji nie jest zadowolona, ma prawo żądać sądu polubownego i winna natenczas zawiadomić o tem Dyrekcję najdalej w przeciągu 30-stu dni. W takim razie złożonym zostanie sąd polubowny (Rozdz. X).

Po upływie 30 dni milczenie strony uważanem będzie za dowód zgodzenia się z postanowieniem Dyrekcji.

Jeżeli zaś strona w myśl § 56 ustępu 2-go i 4-go statutu straciła charakter Członka stowarzyszonego odnośnie do przedmiotu zgorzałego, natenczas nie ma prawa odwołania się do sądu polubownego.

Ubezpieczenie
zachowuje po
żarze moc
swoją co do
reszty
przedmiotów.

§ 47. Po wypłacie przyznanego wynagrodzenia ubezpieczenie zachowuje moc swoją nadal co do reszty przedmiotów ubezpieczonych, a pogorzela nie zniszczonych, w świadectwie ubezpieczenia wyrażonych. Dyrekcya jednakże ma prawo po zaszłej szkodzi znieść resztę ubezpieczenia, zwracając stronie zaliczkę od wartości pozostałej za czas jeszcze nieubiegły, o czem wszakże stronę na 14 dni naprzód zawiadomić należy.

ROZDZIAŁ VII.

Wypłata wynagrodzenia.

Miejsce
wypłaty.

§ 48. Wynagrodzenie, do którego poszkodowany ma prawo, wypłacone mu będzie gotowemi pieniędzmi z zachowaniem przepisów niniejszego statutu. Z przyznanego wynagrodzenia mogą być wszakże potrącone zaległe opłaty za ubezpieczenia, ciążące na poszkodowanym.

Wypłata dopełniona będzie za kwitem niestemplowanym przez Dyrekcję w Krakowie, lub przez pełnomocników do tego upoważnionych. Na żądanie jednak poszkodowanego pieniądze przesłane być mogą do wskazanego miejsca na jego koszt i niebezpieczeństwo za poprzedniem nadesłaniem do Dyrekcji stosownego kwitu.

§ 49. Najpóźniej w 14 dni po zatwierdzeniu przez Dyrekeyę aktu likwidacyi Dyrekeya wypłaci poszkodowanemu przyznane mu wynagrodzenie. We wszystkich jednak razach, w których prawo poszkodowanego do wynagrodzenia podlega wątpliwości, lub gdy zachodzi podejrzenie czynności karygodnej, Dyrekeya wypłatę wstrzyma aż do usunięcia wątpliwości lub sądowego rozstrzygnięcia sprawy.

Czas
wypłaty.

W tych wszakże wypadkach, w których wierzyciel hipoteczny włożył na właściciela obowiązek ubezpieczenia nieruchomości, a obowiązek ten na życzenie wierzyciela na akcie ubezpieczenia przed pogorzela zanotowany został, wynagrodzenie, do którego poszkodowany miałby prawo, wypłacone być może tylko za specjalnem zezwoleniem wierzyciela i to na odbudowę zgorzałego budynku. Jeżeli zaś wierzyciel hipoteczny przyjął obowiązek poręczania za należytość asekuracyjną, a poszkodowany stracił prawo do wynagrodzenia z powodu przekroczeń statutowych, to wypłata wynagrodzenia wierzycielowi może nastąpić tylko za złożeniem cessyi jego praw do poszkodowanego na rzecz Towarzystwa.

Wypłata za
nieruchomo-
ści długiem
hipotecznym
obciążone.

§ 50. Stosownie do Najwyż. postanowienia z d. 29 maja, a dekr. kanc. nadw. z dnia 5 czerwca 1828 roku do L. 13210, wynagrodzenia przyznane za poniesioną w budynkach szkodę ogniową, nie mogą być ani przez cessye ani przez sądowe zakazy i egzekucye odwrócone od swego celu, to jest od odbudowania uszkodzonych przez pożar budynków.

Obowiązek
odbudowa-
nia

Gdyby jednak przez wzgląd na cele publiczne lub z innych ważnych powodów odbudowanie nastąpić nie mogło, to pozostają w swej mocy prawa, jakie ma poszkodowany albo hipoteczny wierzyciel do należącego się od Towarzystwa wynagrodzenia. Gdyby poszkodowany od obowiązku odbudowania zgorzałego przedmiotu nie był uwolniony, lub gdyby poszkodowany nie był właścicielem zgorzałej budowli, lub wreszcie, gdyby wierzyciel hipoteczny swoje prawa przed pogorzela do Towarzystwa zgłosił, natenczas służy Dyrekeyi prawo wypłacać częściowo wynagrodzenie w miarę postępującego odbudowania uszkodzonego przedmiotu.

Wypłata
w ratach.

ROZDZIAŁ VIII.

Rozłożenie składek i ich ściąganie.

§ 51. Każdy Członek Towarzystwa obowiązany jest opłacać przy przystąpieniu do Towarzystwa, a względnie przy odnowieniu ubezpieczenia stosownie do wartości ubezpieczonej, klasyfikacyi przedmiotów i taryfy obowiązującej, zaliczkę na rachunek składki. Z końcem każdego roku administracyjnego Dyrekeya obliczy sumę wypłaconych i należących wynagrodzeń za szkody zasze w ciągu roku, oraz sumę innych wydatków i rozłoży je na stowarzyszonych, a to poszczególnie na każdego, stosownie do zaliczki przez niego na dotyczący rok administracyjny opłaconej.

Zaliczki na
składkę.

Składki.

Po takim zamknięciu rachunków roku upłynionego wykaże się rzeczywista składka, za rok ten od każdego ubezpieczonego przypadająca. Różnica między złożoną zaliczką a składką wykazana zawsze będzie w procentach całymi cyframi bez ułamków. Ułamki dołączane będą do funduszu rezerwowego.

Jeżeli składka roczna okaże się mniejszą od zaliczki, natenczas pozostała przewyżka, jeżeli takowa 5% zaliczki przenosi, zaliczoną będzie na korzyść każdego Członka Towarzystwa z osobna, w stosunku do zaliczki na rok ubiegły administracyjny przez niego wniesionej, a to na rachunek należitości asekuracyjnej przypadającej od tegoż Członka za ubezpieczenie takich samych przedmiotów w roku następnym.

Nadwyżka ta może być na rachunek za ubezpieczenie innych przedmiotów w takim razie użyta, jeżeli Członek uiścił całą należitość na fundusz rezerwowi od tych przedmiotów, które ubezpieczać przestaje. Tylko wtenczas, gdy Członek, nie będący dłużnikiem Towarzystwa, z Towarzystwa występuje, może mu być ta nadwyżka w gotówce wypłaconą.

Nadwyżki wyżej wspomniane muszą być wszelako w przeciągu trzech lat od uchwały oznaczającej ich wysokość pod utratą prawa do nich odebrane. Nieodebrane zwroty przelewają się do funduszu emerytalnego urzędników i sług Towarzystwa tak długo, dokąd Zgromadzenie Ogólne na wniosek Rady Nadzorczej dalszego zasilania tego funduszu nie uzna za zbytczne, poczem te zwroty przelewają się do funduszu rezerwowego.

Pozostałość, nie przenosząca 5 procent od zaliczki, dołącza się do funduszu rezerwowego (§ 74 ust. 5).

Gdyby zwrot w którymkolwiek roku przenosił 20% zaliczki złożonej, wolno Radzie Nadzorczej przenieść pewną część pozostałości na rachunek roku następnego.

Dodatkowe
zaliczki i
skutki niezaplacenia
onych.

§ 52. Gdyby w ciągu którego roku wskutek bardzo licznych pogorzeli, zaliczki na początku roku złożone i jedna trzecia część funduszu rezerwowego wyczerpanemi zostały, Dyrekcya upoważniona jest zażądać od wszystkich ubezpieczonych dodatkowej zaliczki wyrażonej w procentach tej zaliczki, którą każdy Członek wnieść był obowiązany w roku dotyczącym. Członkowie obowiązani są te dodatkowe zaliczki złożyć najpóźniej w przeciągu 30 dni od chwili zawezwania przez Dyrekcję do kasy Towarzystwa. W razie przeciwnym będzie bowiem wynagrodzenie za pogorzel wynikłą przed uiszczeniem tej dodatkowej zaliczki wypłacone tylko w tym stosunku, w jakim zostaje rzeczywiście opłacona przez Członka zaliczka do zaliczki należącej za rok administracyjny z doliczeniem do niej rozpisanej dopłaty. Nadto ma Dyrekcya w tym wypadku prawo ściągnięcia sądownie tej należitości.

Zniżenie za-
liczki przy
ciągłem
ubezpiecze-
niu ruchomo-
ści.
Klasyfikacya
przedmiotów
do ubezpie-
czenia
podanych.

§ 53. Przy całorocznem ubezpieczeniu takich ruchomości rolnych, które wyższej opłacie jak budynki podlegają, straconem będzie 10% z kwoty obliczonej za ubezpieczenie podług klasyfikacyi dla tych ruchomości ustanowionej.

§ 54. Wszystkie przedmioty, podlegające ubezpieczeniu, podlegać będą stosownie do ich stopnia niebezpieczeństwa ognia, ich położenia lub natury, stosownie do sposobu budowy, środków ratunku, przedsiębiorstw wykonywanych i t. p. różnym wymiarom opłaty.

Odpowiednio do tego, przedmioty przyjęte do ubezpieczenia podzielone będą: pod względem miejscowości na kategorie miejsc, pod względem budowy na klasy, pod względem mniejszej lub większej zapalności na działy, a pod względem przeznaczenia budynków na stopnie niebezpieczeństwa.

§ 55. Rachunki roczne obejmować będą czas od 1 kwietnia każdego roku do ostatniego marca roku następnego, z którym to dniem Dyrekcya zamykać będzie całoroczny rachunek. Po przedłożeniu rachunku tego Zgromadzeniu Ogólnemu takowy drukiem ogłoszony zostanie.

Rachunek
roczny i
ogłoszenie
tegoż.

Co do zestawienia zamknięcia rachunkowego i co do ułożenia sprawozdania obowiązują odnośne normy §§ 27, 28, 29 i 30 rozporządzenia ministeryalnego z 18 sierpnia 1880 l. 110. dz. u. p. Zamknięcie rachunkowe i sprawozdanie mają być corocznie w autentycznej formie za pośrednictwem politycznej Władzy krajowej Ministerjum spraw wewnętrznych przedkładane.

§ 56. Członek ubezpieczający swoją własność sposobem ciągłym (§ 9 lit. a), a więc stale ubezpieczony, chcący wystąpić z Towarzystwa, winien o tem zawiadomić Dyrekcję na trzy miesiące przed expiracją swego ubezpieczenia. Niedopełniający tego zawiadomienia winien będzie pozostać z obowiązku w Towarzystwie przez rok następny.

Skutki
zaniedbania
uwiadome-
nia o wystą-
pieniu i nie-
zapłacenia
rozpisanych
należności.

Niezapłacenie przypadających za ubezpieczenie zaliczek od Członków stałych po ciąga za sobą dla takich Członków w pierwszych trzech latach ich przystąpienia do Towarzystwa zawieszenie ubezpieczenia tak dalece, iż za pogorzel wynikłą przed uiszczeniem zaległej opłaty, wynagrodzenie udzielonem im nie będzie. Natomiast stali Członkowie, którzy dłużej jak trzy lata bez przerwy do Towarzystwa należą, a za rok ubiegły dłużnikami Towarzystwa nie są, nie tracą prawa do wynagrodzenia wskutek nieuiszczenia zaliczki w takim razie, jeżeli ta zaliczka nie dłużej jak 3 miesiące od chwili prolongacji ubezpieczenia ciągłego zalega. Jeżeli zaś pogorzel wyniknie później jak w trzy miesiące od chwili prolongacji, a w owej porze zaliczka ani w całości, ani nawet w stosunkowej części za czas ubiegły uiszczoną nie została, traci taki poszkodowany wszelkie prawa do wynagrodzenia.

W takich tylko razach pozostanie prawo poszkodowanych Członków stałych do wynagrodzenia o tyle nienaruszone, o ile wierzyciele hipoteczni lub inne osoby do tego przez Dyrekcję upoważnione, poręczają za Członka opłatę należności, a Dyrekcya poręczenie to przyjęła. Poręczyciele tacy mają wszelkie prawo ściągnięcia w drodze sądowej uiszczonych przez nich w zastępstwie Członków opłat.

Członkowie natomiast czasowo ubezpieczeni tracą wszelkie prawa do wynagrodzenia, jeżeli należność przypadająca za ubezpieczenie, przed pogorzela przynajmniej o tyle uiszczoną nie będzie, aby należność ta pokrywała ubezpieczenie do chwili pogorzeli.

Opłaty za ubezpieczenie mają być wnoszone w terminach przypadających bez wezwania ze strony Dyrekcji lub jej organów.

ROZDZIAŁ IX.

Czasowe ubezpieczenie.

- Czas trwania.** § 57. Przyjmowanie czasowych ubezpieczeń zakreśla się w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie do najkrótszego terminu jednego miesiąca. Tylko ubezpieczenia zapasów fabrycznych winny być z reguły na 3 miesiące zawierane.
- Prawo głosowania.** § 58. Czasowo ubezpieczający się mają prawo głosu przy Ogólnych Zgromadzeniach i przy wyborach tylko w wypadkach przewidzianych § 84 lit. a) statutu.
- Udział w funduszu rezerwowym.** § 59. Czasowo ubezpieczający się może płacić albo należytość na fundusz rezerwowy i w takim razie ma prawo udziału w funduszu rezerwowym (§ 79), albo uiszczać tylko wpisowe, lecz w tym ostatnim wypadku nie ma udziału własności w funduszu rezerwowym.
- § 60. Obliczenie różnicy między zaliczką a składką dla czasowo ubezpieczonych nastąpi zarówno jak dla stale ubezpieczonych z końcem każdego roku po zamknięciu rocznych rachunków.
- Rodzaje ubezpieczeń czasowych.** § 61. Ze względu na miejscowość, oraz na niezmienność lub zmienność wartości przedmiotów, ubezpieczenia czasowe są tak jak ubezpieczenia ciągłe (§ 9), łącznymi lub oddzielnymi, zmiennymi lub niezmiennymi. Czasowe ubezpieczenia nie mogą być jednak zawierane w sposób ogółowo-łączny.
- Zaliczka.** § 62. Zaraz na wstępie żądać będzie Dyrekeya od każdego czasowo ubezpieczającego się zaliczki na składkę, mającą się obliczyć dokładnie dopiero z końcem roku ewentualnie zadatku na tę zaliczkę. Wysokość tej zaliczki oznaczoną będzie taryfą, ustanowioną przez Dyrekeyę łącznie z Radą Nadzorczą (§ 51 i 54). Zadatek na zaliczkę ma wynosić co najmniej złr. 2 od każdych 1000 złr. ubezpieczonej wartości, a względnie przy ubezpieczeniach fabrycznych i wyższą kwotę, jeżeli agent takowej zażąda, a ewentualna reszta należytości ma być w przeciagu jednego miesiąca od podania wniosku zapłaconą, gdyż w razie, jeżeli w chwili pogorzełi zaliczka ani w całości, ani w stosunkowej części za czas ubiegły uiszczoną nie została, traci poszkodowany wszelkie prawo do wynagrodzenia.
- Wpisowe.** § 63. Prócz tej zaliczki ma opłacać każdy czasowo ubezpieczający się, o ile nie chce opłacać należytości na fundusz rezerwowy (§ 70 statutu), tytułem wpisowego 5% od zaliczki każdorazowo wymierzonej.
- § 64. Członkowie stali, chcący prócz rocznych swych ubezpieczeń przystąpić do czasowego ubezpieczenia, nie płacą wpisowego, lecz tylko należytość na fundusz rezerwowy.
- § 65. Prócz powyższych warunków i obowiązków, oraz prócz ograniczenia prawa określonego przedostatnim ustępem § 56 statutu, czasowo ubezpieczeni podlegają wszystkim przepisom niniejszego statutu, tak samo jak Członkowie stali Towarzystwa.

ROZDZIAŁ X.

O sądach polubownych.

§ 66. Wszystkie spory, wynikające między Towarzystwem a Członkami stowarzyszonymi (§ 46 ust. 3), rozstrzyga ostatecznie Sąd polubowny.

Spory natomiast wytaczane przez Towarzystwo o zapłacenia należących lub rozpisanych opłat asekuracyjnych, rozstrzygane być mogą tylko przez Sady zwyczajne.

§ 67. Strona mająca prawo odwołania się do Sądu polubownego (§ 46 ust. 3), która chce zapozwać, ma wskazać stronie przeciwnej obranego przez siebie arbitra, oraz zawiadomić ją o przyjęciu przezeń wyboru na sędziego polubownego. Strona przeciwna ma następnie donieść pozywającemu w przeciągu dni 30 od dnia wskazania pierwszego arbitra, o obranym przez siebie drugim sędziu polubownym i o przyjęciu przezeń tegoż wyboru. Jeżeliby pozwany zaniedbał tego uczynić, wtedy pozywający ma prawo zamianowania także drugiego arbitra. Obaj sędziowie obierają pospół superarbitra; jeżeli się zaś co do osoby jego zgodzić nie mogą, wtedy wybiera superarbitra: jeżeli Członek stał w stosunku z Dyrekcją w Krakowie lub z jedną z Reprezentacji w prowincjach zachodnich, komitet Towarzystwa rolniczego Krakowskiego, jeżeli zaś Członek stał w stosunku z Reprezentacją we Lwowie lub w Czerniowcach, wybiera superarbitra komitet Towarzystwa gospodarczego we Lwowie.

§ 68. Siedzibą sądu polubownego jest Kraków, a względnie Lwów.

Podanie o egzekucję wyroku sądu polubownego przeciw stronie upadłej należy wnosić do właściwej zwyczajnej władzy sądowej.

Wszystkie pretensye pochodzące ze stosunku ubezpieczenia umarzają się, jeżeli w przeciągu roku, od chwili, w której uchwała Dyrekcyi do wiadomości strony doszła, skarga we właściwej drodze nie będzie wniesiona.

Sady
polubowne.

Postępowanie przy
zapisywaniu
się stron
na sąd
polubowny.

Miejsce od-
bywania się
sądu polu-
bownego.

ROZDZIAŁ XI.

Fundusz rezerwowy.

§ 69. W celu zaopatrzenia Towarzystwa w dostateczne środki pieniężne na udzielenie szybkiej pomocy, nawet w razie, gdyby wynagrodzenia w ciągu roku wypłacać się mające, sumę wniesionych zaliczek przewyższały, zostaje utworzonym fundusz rezerwowy.

§ 70. Każdy Członek, przystępujący ze stałym ubezpieczeniem, ma uiścić na fundusz rezerwowy kwotę 30% zaliczki wynoszącą (§ 16 c), a to wedle przyjętego prawidła w przeciągu trzech lat po 10% rocznie. W razach wyjątkowych może Dyrekcya zezwolić na tę opłatę w ciągu 6-ciu lat po 5% rocznie.

Członkowie przystępujący do Towarzystwa z ubezpieczeniem czasowym, mogą korzystać z tego prawa, aby zamiast ciąglego uiszczania wpisowego po 5% od zaliczki,

Potrzeba i cel
funduszu re-
zerwowego.

Opłaty
Członków na
fundusz re-
zerwowy.

uiścili 30% od zaliczki na fundusz rezerwowy w przeciągu lat trzech, a to po 10% od zaliczek za czasowe ubezpieczenia w ciągu tych trzech lat zawierane.

Wcześniejsze
ściągnięcie
opłat na fun-
dusz rezer-
wowy.

W razie wyczerpnienia przez wypłacenie wynagrodzeń całkowitej sumy zaliczek na dotyczący rok administracyjny złożonych, oraz jednej trzeciej wpłaconego funduszu rezerwowego, ma Dyrekcja prawo zażądania należących się jeszcze opłat na fundusz rezerwowy, nawet przed upływem trzechletniego a względnie 6-cio letniego terminu.

Nowa opłata
przy
podwyższe-
niu wartości
ubezpieczo-
nej.

§ 71. Jeżeli pierwotnie zabezpieczona suma następnie podwyższoną zostaje i podwyższenie zaliczki ztąd wyniknie, należy uiścić odpowiednią 30% opłatę od podwyższonej zaliczki na fundusz rezerwowy.

§ 72. Członek występujący z Towarzystwa przed wpłaceniem całej od niego przypadającej należitości na fundusz rezerwowy, pozostaje niemniej obowiązany do zapłacenia zaległych jeszcze na fundusz rezerwowy opłat.

Skutki nie-
uiszczenia
rat.

§ 73. W razie niezaspokojenia tych opłat, które równocześnie z zaliczką uiszczane być powinny, zastosowany będzie przepis § 52 statutu.

Inne źródła
funduszu re-
zerwowego.

§ 74. Oprócz tych opłat wpływają do funduszu rezerwowego jeszcze dochody następujące:

1. Własne dochody funduszu rezerwowego, prócz bieżących odsetek, które użyte będą na pokrycie bieżących wydatków.

2. Kwoty za wynagrodzenie szkód, które w przypadkach §§ 30 lit. c, 32 i 33 przewidzianych, od ubezpieczonego albo od trzecich osób ściągnięte zostaną.

3. Wpisowe 5% od Członków czasowych (§ 63).

4. Wyniknąć mogące ułamki przy wyrachowaniu zwrotu (§ 51 ust. 2).

5. Zwroty nieprzenoszące 5% od zaliczki (§ 51 ust. 6).

6. Nieodebrane zwroty w wypadku przewidzianym § 51 ustępem 5-tym.

Lokacja ka-
pitalów
i ewent. zasi-
lanie fund.
rezerwowego
z pozostało-
ści.

§ 75. Dyrekcja ma obowiązek lokowania pieniędzy funduszu rezerwowego według wskazówek Rady Nadzorczej stosownie do § 93 ustępu 4 w sposób zupełnie bezpieczestwo zapewniający, przytem ile możliwości korzystny.

W latach, w których zwrot od zaliczki więcej jak 25% wynosić będzie, Zgromadzenie Ogólne na wniosek Rady Nadzorczej uchwali, czy i jaka część zwrotu przekazaną będzie na fundusz rezerwowy.

Zwrot poży-
czek zacią-
gniętych
z fund.
rezerw.

§ 76. Pieniądze wzięte w ciągu roku z funduszu rezerwowego na pokrycie bieżących wydatków, będą temuz ze ściągniętych rocznych składek, wszelako bez prowizji, zwrócone.

§ 77. Jeżeli po wyczerpaniu w ciągu roku jednej trzeciej części funduszu rezerwowego i rozpisanych dopłat do zaliczki (§ 52) z końcem roku jeszcze brak się okaże, może być na wniosek Rady Nadzorczej przez Zgromadzenie Ogólne uchwała powzięta, aby zaciągnąć pożyczkę z pozostałego funduszu rezerwowego w celu zastąpienia nią mających się złożyć dopłat do zaliczki. Pożyczka taka, jakoteż suma zaczerpnięta przez Dyrekcję w biegu roku z funduszu rezerwowego, musi być jednak w pierwszym rzędzie z pozostałości lat następnych funduszowi rezerwowemu bez procentu zwróconą.

§ 78. W celu umorzenia zasilku a względnie pożyczki zaciągniętej z funduszu rezerwowego, służy Zgromadzeniu Ogólnemu prawo podwyższenia oznaczonych w statucie opłat na fundusz rezerwowy lub rozpisania dopłat nadzwyczajnych.

§ 79. Fundusz rezerwowy jest na czas trwania Towarzystwa niepodzielną własnością wszystkich stałych Członków i takich Członków czasowych, którzy zamiast wpisanego, opłacają należność na fundusz rezerwowy.

Prawo do własności funduszu rezerwowego.

W razie rozwiązania Towarzystwa należy pozostały po zapłaceniu wszystkich długów i zobowiązań fundusz podzielić pomiędzy będących natenczas jeszcze w Towarzystwie Członków takich, którzy należność na fundusz rezerwowy w całości uiścili, a to w stosunku opłaconej przez każdego z nich w ostatnim roku zaliczki.

Rozdzielenie w razie rozwiązania Towarzystwa.

§ 80. Członek występujący z Towarzystwa traci prawo do funduszu rezerwowego.

Utrata prawa do funduszu rezerwowego.

§ 81. W razie zmiany właściciela ubezpieczonych nieruchomości, przechodzi nabyte już przez poprzedniego posiadacza częściowe prawo do funduszu rezerwowego w zasadzie na jego następcę w posiadaniu.

Wolno wszakże dawniejszemu posiadaczowi nieruchomości lub ruchomości zastrzedz dla siebie to już nabyte częściowe prawo do funduszu rezerwowego, w którym razie tenże w przeciągu trzech lat z innym przedmiotem do Towarzystwa przystąpić może. W przeciwnym razie prawo jego do funduszu rezerwowego ustaje.

Przelewanie częściowego prawa do funduszu rezerwowego wrazie zmiany właściciela.

Również pozostaje to częściowe prawo nienaruszonym, jeżeli dzierżawca ubezpieczający majątek ruchomy, miejsce ubezpieczenia zmienia.

Jeżeliby w razie sprzedania ubezpieczonego przedmiotu ruchomego lub nieruchomego, dawniejszy posiadacz zastrzegł sobie prawo do funduszu rezerwowego, wtedy ma następcą w posiadaniu złożyć przy odnowieniu ubezpieczenia te same opłaty, co świeżo wstępujący do Towarzystwa.

§ 82. Gdyby Towarzystwo któremu z Członków ubezpieczenie wypowiedziało, natenczas wpłacone przez niego kwoty na fundusz rezerwowy będą mu zwrócone.

ROZDZIAŁ XII.

Zarząd Towarzystwa.

§ 83. Zarząd Towarzystwa sprawuje:

1. Zgromadzenie Ogólne;
2. Rada Nadzorcza;
3. Dyrekeya.

§ 84. Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne odbywa się raz na rok, najpóźniej w miesiącu czerwcu w Krakowie.

Przedmioty, które tam przyjść mają pod obrady, powinny być 30 dni naprzód w urzędowej gazecie krajowej ogłoszone. Wnioski pojedynczych Członków winny być nadesłane Radzie Nadzorczej przed końcem marca. Wnioski na Zgromadzeniu jako na-

Zgromadzenie Ogólne.

gle stawiane, odsyłane będą do Rady Nadzorczej, która na tem jeszcze posiedzeniu o ich nagłości orzeka.

W razie nieuznania nagłości, podda je Rada Nadzorcza drogą zwykłą pod obrady, to jest na następny Zgromadzeniu Ogólnem.

Prezes Rady Nadzorczej a w razie przeszkody jego zastępca może zwołać nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne, ogłaszając zawiadomienie o tem na 30 dni naprzód w urzędowej gazecie krajowej.

Prawo udziału w Zgromadzeniu Ogólnem.

Do brania udziału w Zgromadzeniu Ogólnem mają prawo:

- a) Stali Członkowie, którzy ubezpieczyli w Towarzystwie swoje nieruchomości wiejskie w wartości najmniej 5000 złr., oraz właściciele ruchomości wiejskich, jeżeli od 3 lat co najmniej za 10.000 złr. rocznie ubezpieczają.
- b) Osoby zbiorowe, ubezpieczające kościoły i szkoły, oraz właściciele nieruchomości miejskich i kąpielowych lub klimatycznych, będą mieć głos w Zgromadzeniu i dostąpią wszystkich praw tem ustanowieniem objętych dopiero wtedy, gdy przynajmniej za 20.000 złr. nieruchomości w tem Towarzystwie zabezpieczyli.
- c) Osoby niebędące właścicielami nieruchomości, lecz ubezpieczające na zasadzie § 13 i 14 statutu, mają te same prawa jak właściciele wyżej pod a) a względnie b) wymienieni, jeżeli ubezpieczają przedmioty w wartościach wyżej wymienionych.

Każdy Członek ma prawo tylko do jednego głosu; jako pełnomocnik zaś może mieć głos drugi oprócz swojego.

Prawomocność Zgromadzenia.

Do stanowienia uchwał na Zgromadzeniu Ogólnem potrzeba obecności osobistej 40 Członków. Jeżeliby ta liczba się nie zebrała, nately ma być zwołanem drugie Zgromadzenie Ogólne przez ogłoszenie w urzędowej gazecie krajowej. To Zgromadzenie obraduje nad przedmiotami pierwszemu Zgromadzeniu Ogólnemu zakreślonymi i uchwała bez względu na liczbę obecnych. Takie ogłoszenie ma nastąpić na dni 30 przed Zgromadzeniem Ogólnem.

Atrybucye Zgromadzenia Ogólnego.

§ 85. Zgromadzenie Ogólne ma następujące atrybucye;

- a) Zatwierdza bezwzględną większością głosów Prezesa Rady Nadzorczej i tegoż zastępcę, przedstawionych Zgromadzeniu przez Radę Nadzorczą z pomiędzy Członków prawo głosowania mających;
- b) Zatwierdza na przedstawienie Rady Nadzorczej dwóch Członków Rady Nadzorczej bez względu na ich uprawnienie do głosowania na Ogólnem Zgromadzeniu; wybrani w ten sposób Członkowie Rady Nadzorczej nabywają prawa głosowania na czas swego urzędowania; w razie nieosiągnięcia bezwzględnej większości przedstawić ma Rada Nadzorcza na tem samem posiedzeniu innego kandydata, względnie innych kandydatów, z których ostatecznie jeden przez Zgromadzenie Ogólne zatwierdzonym zostanie;
- c) Wybiera ewentualnie dwóch Dyrektorów i ich zastępców (§ 93 ust. 5);
- d) Słucha sprawozdania Dyrekcyi i Rady Nadzorczej;
- e) Udziela Dyrekcyi absolutorium z rocznych rachunków;
- f) Oznacza płacę dwóch wybieralnych Dyrektorów;

- g) Ma prawo uchwalania zmian w statucie, równie jak stanowienia o rozwiązaniu Towarzystwa z zastrzeżeniem jednak przyzwolenia Rządu w obu przypadkach;
- h) Orzeka co do wszelkich przedmiotów przedłożonych mu przez Radę Nadzorczą;
- i) Orzeka co do zaciągania pożyczek z funduszu rezerwowego (§ 77);
- k) Orzeka co do podwyższenia opłat na fundusz rezerwowy i co do rozpisania nadzwyczajnych dopłat (§ 78);
- l) Zgromadzenie Ogólne jest wreszcie uprawnionem przeznaczać od roku do roku do rozporządzenia Rady Nadzorczej, za następnem złożeniem rachunku, pewną kwotę na cele humanitarne, która to kwota nie może jednak przewyższać 5000 złr. rocznie.

§ 86. Zgromadzeniu Ogólnemu przewodniczy Prezes Rady Nadzorczej albo jego zastępca.

Przewodni-
czący Zgro-
madzenia
Ogólnego.

Gdyby Prezes Rady Nadzorczej i jego zastępca nie przybyli na posiedzenie, wybiera Rada Nadzorcza pod przewodnictwem najstarszego swego Członka z grona Rady Nadzorczej przewodniczącego, któremu przysługują na czas nieobecności Prezesa i jego zastępcy wszystkie statutem im przyznane atrybucje.

§ 87. Uchwały Zgromadzenia Ogólnego zapadają bezwzględną większością głosów; w razie równego podzielenia głosów rozstrzyga głos Prezesa.

Prawomocne
uchwały i
protokoły.

§ 88. Protokoły posiedzeń Zgromadzenia Ogólnego podpisuje Prezes i dwaj przezeń przy zagajeniu Zgromadzenia wyznaczeni Członkowie-Assesorowie. Prezes powołuje także dwóch Członków do sprawdzenia wyniku głosowań.

§ 89. Rada Nadzorcza składa się z Prezesa, jego zastępcy i 24 Członków. Dwóch Członków zatwierdza Zgromadzenie Ogólne (§ 85 lit. b), dwudziestu dwóch wybierają bezpośrednio Członkowie Towarzystwa w pojedynczych okręgach wyborczych zamieszkałych, prawo głosowania na Zgromadzeniu Ogólnem mający.

Rada
Nadzorcza.

Okręgami wyborczymi są:

Miasto Lwów, miasto Kraków, Wielkie Księstwo Krakowskie, Księstwo Bukowińskie i ośmnaście dawnych obwodów, a mianowicie: Bocheński, Brzeżański, Czortkowski, Jasielski, Kołomyjski, Przemyśki, Rzeszowski, Lwowski, Samborski, Sandecki, Sanocki, Stanisławowski, Stryjski, Tarnopolski, Tarnowski, Wadowicki, Złoczowski i Żółkiewski.

Okręgi
wyborcze.

Członkowie Rady Nadzorczej legitymują się protokołem wyborczym tego Zgromadzenia Ogólnego, na którym wybrani byli, a względnie protokołem z tego posiedzenia Rady Nadzorczej, na którym ich wybór sprawdzonym i za ważny uznanym został.

Legityma-
cye, posie-
dzenia i czas
urzędowania
Członków
Rady Nad-
zorczej
i Prezesa.

Rada Nadzorcza zgromadza się w Krakowie dwa razy na rok, a mianowicie: w miesiącu listopadzie, a drugi raz przynajmniej na 4 dni przed zwyczajnem Zgromadzeniem Ogólnem, w dniu każdorazem przez Prezesa Rady Nadzorczej ściśle oznaczonym, w którym to razie Prezes wystosuje do każdego pojedynczego Członka osobne zaproszenie. Prezes Rady Nadzorczej może ją jednak zwołać na nadzwyczajne także posiedzenia.

Urzędowanie każdego Członka Rady Nadzorczej trwa sześć lat. Co roku występuje z grona Rady Nadzorczej czterech Członków, a to wedle utworzonej kadencji występowania. W razie śmierci lub ustąpienia Członka Rady Nadzorczej, kadencya urzędowania jego następcy liczy się do tej pory, do której trwało urzędowanie ustępującego Członka.

Urzędowanie natomiast Prezesa i jego zastępcy trwa lat 6 od chwili wyboru. Występujący mogą być na nowo obrani.

Utrata mandatu Członka Rady Nadzorczej.

Prezes, jego zastępca, lub Członek Rady Nadzorczej, któryby na trzech po sobie następujących posiedzeniach Rady Nadzorczej nie był obecnym, a powodów nieobecności swojej nie usprawiedliwił, który przyjmuje godność lub posadę w zarządzie innego Towarzystwa asekuracyjnego, lub posadę płatną w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, lub na majątek którego konkurs rozpisano, uważanym będzie za dobrowolnie ustępującego.

Prawomocne uchwały Rady Nadzorczej.

§. 90. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością głosów, w razie ich równości rozstrzyga głos Przewodniczącego.

§ 91. Do stanowienia uchwał potrzeba obecności przynajmniej sześciu Członków, oprócz Prezesa lub jego zastępcy.

Atrybucje Rady Nadzorczej.

§ 92. Rada Nadzorcza jest powołaną do nadzoru Dyrekeyi, oraz do udziału w zarządzie częścią jako korporacya, częścią przez pojedynczych Członków swoich.

§ 93. Rada Nadzorcza jako korporacya ma w szczególności następujące prawa:

1. Przedstawić Zgromadzeniu Ogólnemu uzasadnione wnioski we wszystkich sprawach, w których toż Zgromadzenie ma prawo orzekać.
2. Oznaczać wysokość zaliczek i corocznie od Członków ściągać się mających składek.
3. Sprawdzać złożone przez Dyrekeyę coroczne rachunki i przedkładać je Zgromadzeniu Ogólnemu z opinią swoją.
4. Oznaczać sposób lokacyi kapitałów funduszu rezerwowego.
Lokacya fruktyfikacyjna funduszu rezerwowego dokonana być może tylko w sposób § 13 pod liczbą 1, 2, 3, 4, 6, 7 i 8 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 18 sierpnia 1880 rok n. l. 110 dz. u. p. wskazany.
5. Wybierać dwóch Dyrektorów i ich zastępców, lecz tylko większością dwóch trzecich głosów obecnych na posiedzeniu Członków Rady Nadzorczej. Gdyby żaden z kandydatów tej większości nie otrzymał, dokonywa wyboru Zgromadzenie Ogólne pomiędzy tymi dwoma kandydatami, którzy w Radzie Nadzorczej najwięcej głosów otrzymali.
6. Mianować przy Dyrekeyi stałego Dyrektora Referenta i oznaczać jego płacę; w razie potrzeby służy jej prawo z posady go usunąć. — Tak dla usunięcia jak i mianowania stałego Dyrektora Referenta, Rada Nadzorcza winna być umyślnie zwołaną i o celu tego zwołania Członkowie Rady Nadzorczej powinni być na-przód uwiadomieni. Ze względu na ważność stanowiska przy Dyrekeyi Dyrektora Referenta, mianowanie jego przez Radę Nadzorczą odbywa się prostą większością głosów, ale tylko prowizorycznie na lat dwa. Po upływie tego czasu nastąpi ponowny wybór. Do stałego mianowania potrzebna jest większość dwóch trzecich głosów obecnych na posiedzeniu Członków Rady.
7. Mianować i odwoływać Delegatów i Reprezentantów we Lwowie na przedstawienie Dyrekeyi.
8. Radzie Nadzorczej przysłuży prawo zawieszenia w urzędowaniu, a ewentualnie

usunięcia z urzędu tak Dyrektora jakoteż jego zastępcy i zarządzenia czego potrzeba, celem ich zastąpienia.

9. Rada Nadzorcza orzeka w przedmiocie wszelkich na Dyrekcyę wnoszonych zażaleń.

10. Gdyby do zwołania Zgromadzenia Ogólnego zachodziły prawne przeszkody, wtenczas przechodzą atrybucye Zgromadzenia Ogólnego podczas trwania tych przeszkód na Radę Nadzorczą.

Rada Nadzorcza wyznacza do przejrzania ksiąg i szkontrowania kas trzech Członków z grona swojego, którzy tę czynność po zamknięciu każdego kwartału uskutecznić mają. O tem ma być za każdym razem spisany protokół i dokonanego przejrzania ślad w księgach zostawiony.

Komisyja
szkontrująca.

§ 94. Prezes Rady Nadzorczej a w razie przeszkody jego zastępca ma prawo wglądać każdego czasu w tok spraw Towarzystwa, żądać od Dyrekcyi wszelkich wyjaśnień, zarządzać nadzwyczajne szkontrowanie kas i walorów, zwoływać nadzwyczajne Zgromadzenia Ogólne i nadzwyczajne posiedzenia Rady Nadzorczej i może być obecnym przy wszystkich posiedzeniach Komisyi specjalnych i Dyrekcyi.

Atrybucye
Prezesa Ra-
dy Nadzor-
czej.

§ 95. Dyrekcyja w Krakowie jest organem wykonawczym Towarzystwa.

Dyrekcyja składa się z trzech Dyrektorów. Dwóch pierwszych wybiera Rada Nadzorcza, a ewentualnie Zgromadzenie Ogólne (§ 93 l. 5) na lat sześć w tym porządku, aby zawsze jeden co trzy lata występował.

Dyrekcyja,
jej wybór,
jej legityma-
cya i czas
urzędowania.

Członkowie Dyrekcyi legitymują się protokołem z tego posiedzenia Rady Nadzorczej, a względnie Zgromadzenia Ogólnego, na którym wybrani zostali.

W razie ustąpienia przed upływem kadencji jednego z Dyrektorów, wchodzi w jego miejsce nowo obrany i urzęduje aż do czasu ukończenia kadencji tego Dyrektora, który ustąpił. Trzeciego Dyrektora mianuje stale Rada Nadzorcza (§ 93 l. 6). Z tych trzech Dyrektorów jeden przewodniczy, drugi go w tym charakterze w razie nieobecności zastępuje, trzeci stale mianowany (§ 93 ust. 6) jest Dyrektorem Referentem.

Dla zastąpienia Dyrektorów w razie przeszkody będą wyznaczeni zastępcy.

Dwaj pierwsi Dyrektorowie muszą być Członkami Towarzystwa z prawem głosowania, czego się od Referenta nie wymaga.

§ 96. Dyrektor przewodniczący albo jego zastępca, przedstawia Towarzystwo wobec Władz i w stosunkach zewnętrznych; on też wszystkie do Towarzystwa wystosowane pisma przyjmuje. Dokumenta wystawiane w imieniu Towarzystwa muszą być podpisane przez dwóch Dyrektorów albo ich zastępców, z wyjątkiem dokumentów, odnoszących się do stosunku z Członkami odnośnie do zawartych ubezpieczeń, które mogą być podpisane przez jednego Dyrektora lub Reprezentanta, lub Sekretarza Reprezentacji i przez jednego z urzędników przez Radę Nadzorczą w porozumieniu z Dyrekcyą do tego upoważnionego.

Atrybucye
Dyrektora
przewodni-
czącego i
prawomo-
ność pod-
pisu.

§ 97. Koszta zarządu prócz prowizyi agencyjnej nie powinny przenosić 15 procent ściągniętych za ubezpieczenie rocznych zaliczek; za każde przekroczenie tej cyfry jest Dyrekcyja Zgromadzeniu Ogólnemu odpowiedzialną.

Koszta za-
rządu.

Atrybucye
Dyrekeji.

§ 98. Dyrekcya załatwia wszystkie sprawy Towarzystwa, które nie są pozostawione Radzie Nadzorczej lub Zgromadzeniu Ogólnemu, a specjalnie ma następujące prawa i obowiązki :

- a) Może za upoważnieniem Rady Nadzorczej zawierać układy z innemi Towarzystwami asekuracyjnemi lub Stowarzyszeniami w celu wzajemnego ubezpieczenia przedmiotów i wspólnego pokrywania szkód.
- b) Przyjmuje i oddala urzędników, pomocników i sługi Towarzystwa.
- c) Mianuje urzędników i ustanawia w porozumieniu z Radą Nadzorczą etat i płace etatowe.
- d) Mianuje i odwołuje Agentów Towarzystwa.
- e) Wymierza pensye emerytalne i wdowie w myśl przepisów statutu emerytalnego, podając te postanowienia do wiadomości Rady Nadzorczej.
- f) Załatwia wszystkie sprawy leżące w zakresie działania Towarzystwa, wydaje odpowiednie instrukcje i jest odpowiedzialną za zgodny ze statutem tok czynności.

Do ważności uchwał Dyrekeji potrzeba poprzedniego zawiadomienia wszystkich urzędujących w danej chwili Dyrektorów a względnie ich zastępców o mającym się odbyć posiedzeniu, równie jak obecności na posiedzeniu i jednomyślności dwóch Dyrektorów lub ich zastępców.

Główna
kasa.

§ 99. Główna kasa Towarzystwa będzie zostawała pod podwójnem zamknięciem; bliższe szczegóły oznaczy Rada Nadzorcza.

Asygnacye.

§ 100. Asygnacye na wydatki stałe może wydawać Dyrektor przewodniczący albo jego zastępca; do asygnowania innych wypłat potrzeba uchwały Dyrekeji.

Delegaci.

§ 101. Do załatwiania spraw Towarzystwa po za obrębem Krakowa, do pośredniczenia w układach dotyczących się ubezpieczeń, do dochodzenia pogorzel i t. d., wogóle do bezpośredniej styczności z ubezpieczonymi mianowani będą według § 93 ust 7. przez Radę Nadzorczą Delegaci z pomiędzy Członków Towarzystwa.

Atrybucye
Delegatów
i czas ich
urzędowania.

Delegat dopełnia obowiązków następujących :

- a) Odbiera odpisy wykazów ubezpieczeń przedstawianych Towarzystwu do przyjęcia.
- b) Udziela opinię swoją o tych wykazach i takową Dyrekeji przesyła. W tym celu umocowany jest do sprawdzenia opisów i sprostowania oszacowań przedmiotów podanych do ubezpieczenia (§ 24).
- c) Na zaproszenie Dyrekeji, lub bez zaproszenia, gdyby to uznał za potrzebne, zjedzie Delegat na miejsce pogorzeli w jak najkrótszym czasie dla zdania relacji Dyrekeji, ewentualnie do przeprowadzenia likwidacji szkody (§§ 35, 36, 37, 38, 39).
- d) W razie zesłania przez Dyrekcyę urzędnika umocowanego do przeprowadzenia likwidacji, przewodniczy Delegat komisji likwidacyjnej i ma obowiązek swoje zdanie do aktu likwidacyjnego dołączyć, oraz swój podpis domieścić (§§ 40, 41, 42, 43, 44).

Obywatelskie i zaszczytne stanowisko Delegatów jest dostateczną rękojmią sumiennego dopełniania podejmowanych przez nich obowiązków.

Rada Nadzorcza ma wszelako prawo odwołać Delegata, jeżeli to za stosowne uzna.

Z końcem każdego trzylecia potwierdza, uzupełnia lub zmienia Rada Nadzorcza skład Delegatów na wniosek Dyrekcyi.

Dyrekcya oznaczy w udzielonych przez siebie instrukcyach obowiązki Delegatów.

§ 102. Rachunki roczne i sprawozdania ułożone z końcem roku przez Dyrekcyę a zatwierdzone przez Zgromadzenie Ogólne, będą w urzędowej gazecie krajowej ogłoszone,

§ 103. Jeżeli c. k. komisarz rządowy dla Towarzystwa ustanowionym będzie, ma tenże prawo wglądu w tok spraw Towarzystwa, o ile to w celu spełnienia poleconego mu zadania będzie potrzebnem. Komisarz rządowy ma również prawo sprzeciwiać się uchwałom, któreby w jego mniemaniu uwłaczały statutowi, ustawom lub sprawie publicznej, w którym razie wykonanie uchwały pozostanie w zawieszeniu, dopóki wyższa władza nie rozstrzygnie.

INSTRUKCYA WYBORCZA

CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ

TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ

W KRAKOWIE.

W myśl § 89 statutu, mocą którego Członkowie Towarzystwa wybierać mają bezpośrednio w pojedynczych okręgach wyborczych Członków Rady Nadzorczej ustania się następująca instrukcyę:

1. Członkowie Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie (działu ogniowego), uprawnieni do brania udziału w Zgromadzeniu Ogólnem w myśl § 84 statutu. Członkowie działu gradowego, uprawnieni do wyboru Zarządu w myśl § 2 dodatku do statutu (dział gradowy), oraz Członkowie działu życiowego wymienieni w artykule 5 dodatku do statutu (dział ubezpieczeń na życie), a zamieszkali w każdym z dawnych obwodów Galicyi, w W. Księstwie Krakowskiem, w Księstwie Bukowińskiem, tudzież w mieście Lwowie i w mieście Krakowie, wybierają absolutną większość głosów po jednym Członku do Rady Nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie. Jeżeli w pierwszym głosowaniu nikt absolutnej większości głosów nie otrzymał, następuje powtórne głosowanie na tych dwóch, którzy najwięcej głosów mieli. W razie równości głosów los rozstrzyga.

2. Wybory odbywają się zawsze w tem mieście, które wedle dawnego podziału kraju było miastem obwodowem. Przy wyborach z dawnych obwodów Lwowskiego i Krakowskiego nie biorą udziału Członkowie Towarzystwa z miast Lwowa i Krakowa. Miasta Kraków i Lwów wybierają niezawisłe od obwodów po jednym Członku do Rady Nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.
3. Wybory rozpisują się w miarę występowania Członków z Rady Nadzorczej w myśl § 89 statutu Towarzystwa, albo w razie śmierci lub też rezygnacyi którego z Członków Rady Nadzorczej.

W każdym takim wypadku Prezes Rady Nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie lub zastępca tegoż zaprasza jednego z Członków Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, zamieszkałego w dotyczącym obwodzie i mającego prawo głosowania, na przewodniczącego koła wyborczego, porozumiewa się z nim co do terminu wyboru, poczem zawiadamia Członków zamieszkałych w tym obwodzie a mających prawo głosowania, przynajmniej na 30 dni naprzód o miejscu, dniu i godzinie wyboru, jakoteż o zamianowaniu przewodniczącego.

To zawiadomienie służy zarazem za kartę legitymacyjną dla wyborców.

4. Każdy Członek Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, mający osobiste prawo głosowania przy wyborach i obecny na Zgromadzeniu wyborców, głosuje w swoim imieniu, a nadto może mieć jeszcze jeden głos na mocy pisemnego pełnomocnictwa. Przedstawiciele natomiast osób zbiorowych i korporacyj mogą oddać tylko jeden głos.
5. Zgromadzeni Członkowie Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń dla wybrania Członka Rady Nadzorczej obradują pod przewodnictwem Członka Towarzystwa zaproszonego do przewodniczenia przez Prezesa Rady Nadzorczej. Przewodniczący wraz z 2-ma Członkami przez Zgromadzenie wybranymi, tworzą komisję wyborczą.
6. Obecność dziesięciu Członków prawo głosowania mających prócz przewodniczącego stanowi niezbędny komplet do przeprowadzenia ważnego wyboru.
7. Jeżeli wybór Członka Rady Nadzorczej z powodu braku kompletu dokonany być nie może, natenczas przechodzi prawo wyboru tego Członka Rady Nadzorczej na tę kadencję, na najbliższe po niedokonanym wyborze zbierające się Zgromadzenie Ogólne Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.
8. Protokół wyborczy podpisuje komisja wyborcza. Tak podpisany protokół przesyła przewodniczący na ręce Prezesa do Rady Nadzorczej, która wybór sprawdza i o wyniku tegoż najbliższe Zgromadzenie Ogólne zawiadamia.

C. k. Namiestnictwo.

L. 8223.

Na mocy upoważnienia wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 13 grudnia 1893 r. 123731 c. k. Namiestnictwo zatwierdza niniejszy statut Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, obejmujący zarazem warunki ubezpieczeń w dziale ogniowym, a zawierający postanowienia zmienione uchwałami Ogólnych Zgromadzeń Towarzystwa z dnia 29 maja 1891 i 3 czerwca 1893.

Lwów, 10 lutego 1894 r.

(L. S.) *Badeni* mp.

